

INTERNET OČIMA NEAPROBOVANÝCH UČITELŮ INFORMATIKY

INTERNET THROUGH THE EYES OF UNTRAINED COMPUTER SCIENCE TEACHERS

**Anna Yaghobová¹, Anna Drobná^{1,2}, Markéta Matějová³,
Petra Sedláčková³, Kateřina Zábrodská⁴, Cyril Brom¹**

¹ Matematicko-fyzikální fakulta, Univerzita Karlova, Praha

² Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha

³ Filosofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha

⁴ Psychologický ústav, Akademie věd České republiky, Praha

Abstrakt

Současná revize RVP ZV přináší mimo jiné i výuku o fungování internetu. Jaké prekoncepce mají o internetu neaprobovaní učitelé informatiky není známo. V předložené práci tyto prekoncepce zkoumáme (N = 39; učitelé 1. a 2. stupně). Metoda zahrnuje polostrukturované rozhovory a tematickou analýzu. Předběžné výsledky naznačují, že prekoncepce části učitelů jsou nepřesné a intuitivní a částečně se shodují s již zjištěnými prekoncepce dětí. Výsledky jsou relevantní pro další vzdělávání učitelů.

Klíčová slova: *informatika, internet, prekoncepce, znalosti, učitelé*

Abstract

In September 2023, the reform of the Framework Educational Programme for Elementary Education (FEP EE) will commence, introducing, among other things, teaching about the Internet. However, little is known about preconceptions untrained CS teachers have about it. We explore these preconceptions (N = 39; teachers) by using semi-structured interviews and thematic analysis. Preliminary results indicate that teachers' preconceptions are naive and partially correspond to pupils' preconceptions identified earlier. The results are relevant for further teacher education.

Keywords: *computer science, internet, preconceptions, knowledge, teachers*

1 ÚVOD

Revize RVP ZV přidává ke stávajícím klíčovým kompetencím i digitální. Již nyní vyučuje informatiku na ZŠ mnoho učitelů, kteří vystudovali jiný obor. Počet těchto učitelů se s revizí pravděpodobně ještě zvýší. Cílem této práce je zmapovat prekoncepce takových učitelů o internetu.

2 TEORIE

Výzkum vychází z teorie kognitivního konstruktivismu (např. Duit a kol., 2012). Tato teorie říká, že učení je aktivní proces, během kterého vyučovaný buduje nové znalosti na základech předchozích znalostí. Těm říkáme prekoncepce. Prekoncepce nemusí vznikat v rámci formální výuky a mohou být „chybné“. Z prekonceptů můžeme vycházet při vzdělávání učitelů v novém obsahu kurikula. Cílem práce je zjistit, jestli se prekoncepce některých učitelů budou shodovat s již zjištěnými prekoncepty dětí (Yaghobová a kol., 2021).

3 METODOLOGIE VÝZKUMU

Výzkumu se zúčastnili učitelé 1. a 2. stupně a studenti učitelství, $N = 18+12+9$. Jde vesměs o učitele aktivní na sociálních sítích, přes které byli pro výzkum hledáni. Výzkum se skládal ze dvou sezení. První sloužilo k získání základní orientace probandů v tématu pomocí dotazníku, na druhém byl veden rozšiřující polostrukturovaný rozhovor (diSessa, 2007). Otázky se soustředily na koncept sítě, serveru, routeru či šifrování. Rozhovory jsou postupně přepisovány a analyzovány (tematická analýza; Braun a Clarke 2006). Vznikající témata odpovídají prekonceptům, které cílová skupina má o zmíněných pojmech.

4 VÝSLEDKY

Předběžné výsledky naznačují, že:

- intuitivní, ale nepřesné znalosti některých učitelů se částečně shodují s představami dětí (Yaghobová, 2021), např.:
 - centralizace internetu,
 - neznalost existence routerů,
 - přikládání vysokého významu vesmírným satelitům;